

WYROBY PRZEMYSŁU SPOŻYWCZEGO	NORMA BRANŻOWA	
	Wódki gatunkowe półslodkie	
	BN-77 8142-08	
	Zamiast BN-72/8142-08	
Grupa katalogowa XII 74		

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot normy. Przedmiotem normy są wódki gatunkowe półslodkie o następujących nazwach:

Cherry na winiaku — Cherry Vodka blended with Brandy,

Cherry Vermouth,

Czarna porzeczka półslodka — Black Currant Flavoured Vodka,

Delmonico — Special Vodka Appetizer,

Gdańska żołądkowa — Special Herbs Vodka,

Miętówka — Peppermint Flavoured Vodka,

Poznańska Gorzka — Poznań Bitter,

Wiśniówka — Cherry Cordial,

Wódka żołądkowa gorzka — Special Herbs Vodka Bitter.

1.2. Określenia

1.2.1. Wódki gatunkowe półslodkie — wódki gatunkowe o nominalnej zawartości ekstraktu ogólnego od 121 do 220 g/dm³, sporządzone ze spirytusu rektyfikowanego i wody z dodatkiem soków (morsów) owocowych, nalewów na surowce roślinne świeże i suszone, destylatorów, spirytusów owocowych, olejków eterycznych, domieszek aromatyczno-smakowych, cukru.

1.2.2. Pozostałe określenia — wg PN-74/A-79021 i PN-73/A-79529.

2. OZNACZENIE

Przykład oznaczenia wódki gatunkowej półslodkiej Miętówki w butelce pojemności 0,5 dm³:

MIĘTÓWKA 0,5 BN-77/8142-08

3. WYMAGANIA

3.1. Wymagania dotyczące surowców

3.1.1. Spirytus rektyfikowany zwykły lub wyborowy — wg PN-74/A-79522.

3.1.2. Spirytus (destylat) winny. Należy stosować destylat winny odpowiadający wymaganiom podanym w PN-76/A-79530.

3.1.3. Woda. Należy stosować wodę destylowaną, odmineralizowaną lub zmięczoną odpowiadającą wymaganiom podanym w PN-76/A-79530.

3.1.4. Soki owocowe (moszcze) powinny odpowiadać wymaganiom podanym w PN-76/A-79530.

3.1.5. Owoce świeże powinny odpowiadać wymaganiom: borówka czernica wg PN-73/R-75050, czereśnia wg PN-72/R-75027, jabłka wg PN-72/R-75024, jeżyny wg BN-73/9231-14, maliny leśne wg BN-73/9231-15, maliny ogrodowe wg BN-72/9136-05, porzeczki wg BN-72/9136-10, śliwki wg PN-73/R-75026, wiśnie wg PN-72/R-75028.

3.1.6. Surowce zielarskie

3.1.6.1. Wymagania ogólne. Należy stosować suszone surowce zielarskie, w których niedopuszczalne jest występowanie pleśni, zapachów obcych, żywych szkodników, ponad 3 sztuk martwych szkodników w 100 g surowca, ekskrementów zwierzęcych i surowca nimi zanieczyszczonego oraz części innych gatunków roślin szkodliwych dla zdrowia.

Na życzenie odbiorcy dostawca obowiązany jest wystawić atest jakościowy według wymagań odpowiednich norm przedmiotowych dla każdej partii surowca zielarskiego.

3.1.6.2. Arcydziałiel (korzeń arcydziałegła — *Radix Archangelicae*). Należy stosować korzenie arcydziałegła lekarskiego (*Archangelica officinalis*) o następujących cechach:

- barwa — brudnoszara do czerwonobrunatnej,
- przełam kory — białawy, przełam rdzenia — żółtawy,
- zapach — swoisty, silnie aromatyczny,
- smak — początkowo słodkawy, następnie paląco-szczypiąco-gorzki,
- wilgotność — nie więcej niż 12%,
- zawartość olejku — nie mniej niż 0,35%.

Zgłoszona przez Przedsiębiorstwo Przemysłu Spirytusowego POLMOS
Ustanowiona przez Dyrektora Przedsiębiorstwa Przemysłu Spirytusowego POLMOS dnia 15 marca 1977 r., jako norma obowiązująca w zakresie produkcji i obrotu od dnia 1 października 1977 r. (Dz. Norm. i Miar nr 10/1977 poz. 33)

Ziele arcydzięgla (*Herba Archangelicae*) powinno odpowiadać następującym wymaganiom:

- barwa łodyg — siniozielona,
- barwa liści — ciemnozielona,
- zapach — swoisty, aromatyczny,
- smak — początkowo słodkawy, następnie gorzkawo-palący,
- wilgotność — nie więcej niż 15%.

3.1.6.3. Arnika syn. Kupalnik (koszyczek arniki — *Anthodium Arnicae*). Należy stosować koszyczki arniki (*Arnica montana*, *Arnica chamissonis* lub *Arnica foliosa*) o następujących cechach:

- a) barwa kwiatów — pomarańczowożółte, opatrzone szarym puchem kielichowym,
- b) zapach — swoisty, słabo aromatyczny,
- c) smak — gorzki, ostry, drapiący.

3.1.6.4. Anyż gwiazdzisty (owoc anyżu gwiazdzistego — *Fructus Anisi stellati*). Należy stosować owoce drzewa *Illicium verum* o następujących cechach:

- a) barwa — szarobrązowa do brązowej,
- b) zapach — swoisty, anyżowy,
- c) smak — słodkawo-palący, swoisty,
- d) zawartość olejku — nie mniej niż 4%.

Zanieczyszczenie owocu anyżem japońskim *Illicium regiosun*, jako silnie trującym, jest niedopuszczalne. Anyż japoński nie zawiera anetolu, jest mniejszy i lżejszy, w smaku bardziej terpenowy. Gotowany w rozcieńczonym ługu potasowym barwi ług na kolor pomarańczowobrązowy, podczas gdy anyż gwiazdzisty ma kolor krwistoczerwony.

3.1.6.5. Bazylia (ziele bazylii — *Herba Ocimi gratissimi*). Należy stosować ziele bazylii eugenolowej (*Ocimum basilicum*) o następujących cechach:

- a) barwa łodygi — brązowa,
- barwa liści — ciemnozielona,
- barwa kwiatów — biaława lub słabo różowa,
- b) zapach — aromatyczny, silny, przypominający goździki,
- c) smak — korzenny, gorzki,
- d) wilgotność — nie więcej niż 12%.

3.1.6.6. Bobrek (liść bobrka — *Folium Menyanthes trifoliatae*). Należy stosować liście bobrka trójlistkowego (*Menyanthes trifoliata*) o następujących cechach:

- a) barwa — zielona, niekiedy brązowa,
- b) zapach — niewyczuwalny,
- c) smak — gorzki,
- d) wilgotność — nie więcej niż 12%.

3.1.6.7. Bez czarny (kwiat bzu czarnego — *Flos Sambuci*). Należy stosować kwiaty bzu czarnego (*Sambucus nigra*) o następujących cechach:

- a) barwa — żółtawobiała lub szarawobiała,
- b) zapach — swoisty,
- c) smak — śluzowato-słodkawy,
- d) wilgotność — nie więcej niż 11%.

3.1.6.8. Czeremcha (owoc czeremchy — *Fructus Pruni padii*). Należy stosować owoc czeremchy zwyczajnej (*Prunus padus*) o następujących cechach:

- a) barwa — szaroczarna,
- b) zapach — swoisty, słaby,
- c) smak — lekko kwaśny, ściągający,
- d) wilgotność — nie więcej niż 15%.

3.1.6.9. Drapacz (syn. kardobenedykt) — (ziele drapacza — *Herba Cinci benedicti* lub *Herba Cardini Benodicti*). Należy stosować ziele drapacza lekarskiego (*Cnicus benedictus*) o następujących cechach:

- a) barwa łodyg, liści i kwiatów — zielonożółta z odcieniem fioletowym,
- b) zapach — nieprzyjemny, swoisty,
- c) smak — bardzo gorzki,
- d) wilgotność — nie więcej niż 12%.

3.1.6.10. Gałgant chiński — kagan (kłącza galangi — *Rhizoma Galangae*). Należy stosować kłącze rośliny *Alpinia officinarum* w kawałkach nie dłuższych niż 2 cm, o barwie czerwono-brunatnej i matowej powierzchni.

- a) zapach — swoisty, bardzo aromatyczny,
- b) smak — korzenny, piekący.

3.1.6.11. Głóg (owoc głogu — *Fructus Crataegi*). Należy stosować owoc głogu dwuszyjkowego (*Crataegus oxyacantha*) lub głogu jednoszyjkowego (*Crataegus monogyna*) o następujących cechach:

- a) barwa — czerwona lub ciemnoczerwona z odcieniem brązowym,
- b) zapach — swoisty, słaby,
- c) smak — słodkawo-mączysty, lekko ściągający,
- d) wilgotność — nie więcej niż 12%.

3.1.6.12. Gorczyca biała (*Sinapis alba*). Należy stosować ziarna gorzycy białej odpowiadające wymaganiom PN-74/R-65653.

3.1.6.13. Goryczka (korzeń goryczki — *Radix Gentianae*). Należy stosować korzeń goryczki żółtej (*Gentiana lutea*) o następujących cechach:

- a) barwa — żółto-brunatna lub jasnożółta,
- b) przełam — gładki, jasnobrunatny lub jasnożółty; niedopuszczalny czerwono-brunatny,
- c) zapach — swoisty, nikły,
- d) smak — początkowo słodkawy, następnie gorzki długotrwały,
- e) wilgotność — nie więcej niż 11%.

3.1.6.14. Jałowiec (owoc jałowca — *Fructus Juniperi*). Należy stosować dojrzały owoc (szyszkojadogę) jałowca pospolitego (*Juniperus communis*) o następujących cechach:

- a) barwa — czarno-brunatna lub brązofioletowa z szarobłękitnym nalotem,
- b) zapach — aromatyczny,
- c) smak — słodkawo-korzenny,
- d) zawartość olejku — nie mniej niż 0,8%,
- e) wilgotność — nie więcej niż 18%.

3.1.6.15. Kminek zwyczajny (owoc kminku zwyczajnego — *Fructus Carvi*). Należy stosować dojrzały owoc kminku zwyczajnego (*Carum Carvi*) o następujących cechach:

- a) barwa — szarobrunatna z odcieniem zielonkawym,
- b) zapach — swoisty, aromatyczny,
- c) smak — piekący, korzenny,
- d) zawartość olejku — nie mniej niż 3,5%,
- e) wilgotność — nie więcej niż 12%.

3.1.6.16. Kolendra (owoc kolendry — *Fructus Coriandri*). Należy stosować owoc kolendry siewnej odmiany drobnoowocowej (*Coriandrum sativum*) o następujących cechach:

- a) barwa — szarawożółta lub szarobrunatna,
- b) zapach — swoisty, aromatyczny,
- c) smak — słodkavo-korzenny,
- d) wilgotność — nie więcej niż 12%,
- e) zawartość olejku — nie mniej niż 1%.

3.1.6.17. Kosaciec (syn. korzeń fiołkowy, irys) — (kłącze kosaćca — *Rhizoma Iridis*). Należy stosować okorowane kłącze kosaćca florentyńskiego (*Iris florentina*) bladego (*Iris pallida*) lub niemieckiego (*Iris germanica*) o następujących cechach:

- a) barwa — biaława,
- b) przełam — szarobiałozółty, twardy,
- c) zapach — aromatyczny, lekko fiołkowy,
- d) wilgotność — nie więcej niż 12%.

3.1.6.18. Kubeba (owoc kubeby — *Fructus Cubebae*). Należy stosować owoce rośliny *Piper cubebae* o następujących cechach:

- a) barwa — ciemnoszara do czarnobrazowej,
- b) zapach — swoisty, balsamiczny,
- c) smak — swoisty, gorzko-szczypiący,

3.1.6.19. Lipa (kwiatostan lipy — *Infloroscentia Tiliae*). Należy stosować kwiatostany lipy drobnolistnej (*Tilia cordata*) i wielkolistnej (*Tilia platyphyllos*) o następujących cechach:

- a) barwa — żółtawobiała,
- b) zapach — swoisty, słaby,
- c) smak — słodkawy, lekko ściągający,
- d) wilgotność — nie więcej niż 11%,
- e) kwiatów przekwitłych — nie więcej niż 14%.

3.1.6.20. Melisa (ziele melisy — *Herba Melissa*). Należy stosować ziele melisy lekarskiej (*Melissa officinalis*) o następujących cechach:

- a) barwa łodygi — zielona z odcieniem brunatno-fioletowym,
barwa liści — zielona,
barwa kwiatu — różowa lub biaława,
- b) zapach — cytrynowy,
- c) smak — gorzkawy,
- d) wilgotność — nie więcej niż 12%.

3.1.6.21. Mięta kędzierzawa (liść mięty kędzierzawej — *Folium Mentha crispae*). Należy stosować

liście mięty kędzierzawej (*Mentha crispae*) o następujących cechach:

- a) barwa — szarozielona,
- b) zapach — miętowy,
- c) smak — ostry,
- d) zawartość olejku — nie mniej niż 2,5%,
- e) wilgotność — nie więcej niż 12%.

3.1.6.22. Orzech włoski (kora orzecha włoskiego — *Cortex Juglandis*). Należy stosować korę orzecha włoskiego (*Juglans regia*) o następujących cechach:

- a) barwa — oliwkowozielona do brunatnozielonej,
- b) przełam — włóknisty,
- c) zapach — słaby, swoisty,
- d) smak — gorzki, cierpki,
- e) wilgotność — nie więcej niż 12%.

3.1.6.23. Pięciornik kurze ziele (kłącze pięciornika, syn. kłącze kurzego ziele). Należy stosować kłącze pięciornika — *Potentilla erecta*, o następujących cechach:

- a) barwa powierzchni — czerwona lub ciemnobrunatna,
- b) przełam — włóknisty, ciemnoczerwonobrunatny z widocznymi licznymi żółtymi punktami, twardy,
- c) zapach — bez zapachu,
- d) smak — silnie ściągający,
- e) wilgotność — nie więcej niż 12%.

3.1.6.24. Rumianek (koszyczek rumianku — *Anthodium Chamomillae*). Należy stosować koszyczki kwiatowe rumianku pospolitego (*Matricaria chamomilla*) o następujących cechach:

- a) barwa — listki żółtawozielonkawe, kwiaty zewnętrzne białe, w środkowej części kwiaty rurkowate żółte,
- b) zapach — silnie aromatyczny,
- c) smak — nieco gorzkawy,
- d) wilgotność — nie więcej niż 12%.

3.1.6.25. Tatarak (kłącze tataraku — *Rhizoma Calami*). Należy stosować nieokorowane kłącze tataraku zwyczajnego (*Acorus calamus*) o następujących cechach:

- a) barwa — jasnobrunatna lub żółtoczerwonobrunatna,
- b) przełam — żółtawobiały, ewentualnie z odcieniem różowawym lub zielonkawym,
- c) zapach — swoisty, aromatyczny,
- d) smak — lekko palący, gorzki,
- e) zawartość olejku — nie mniej niż 2,5%,
- f) wilgotność — nie więcej niż 12%.

3.1.6.26. Topola (pączki topoli — *Gemmae Populi*). Należy stosować pączki topoli czarnej (*Populus nigra*) o następujących cechach:

- a) barwa — brunatnooliwkowa na przekroju podłużnym — zielonobrunatna do brunatnej,
- b) zapach — charakterystyczny dla topoli,
- c) smak — gorzkawy,
- d) wilgotność — nie więcej niż 12%.

3.1.6.27. Tysiącznik (ziele tysiącznika — *Herba Centaurii*). Należy stosować ziele tysiącznika pospolitego (*Centaurium umbellatum*) o następujących cechach:

- a) barwa łodygi — zielona lub żółtozielona,
barwa liści — zielona,
barwa kwiatów — różowa,
- b) zapach — swoisty,
- c) smak — bardzo gorzki,
- d) wilgotność — nie więcej niż 12%.

3.1.7. Surowce roślinne pozostałe

3.1.7.1. Jarzębina — syn. jarzab (owoc jarzębiny — *Fructus Sorbi*). Należy stosować owoce jarzębiny gorzkiej (*Sorbus aucuparia*) lub jarzębiny słodkiej (*Sorbus aucuparia var moravica*) świeże wg BN-73/9231-07, suszone wg PN-75/A-77605 lub suszone o następujących cechach:

- a) barwa — czerwona, czerwonopomarańczowa lub pomarańczowa; niekiedy z odcieniem brunatnym,
- b) zapach — swoisty, słaby,
- c) smak — gorzkawo-kwaśny,
- d) wilgotność — nie więcej niż 14%.

3.1.7.2. Niedojrzały owoc pomarańczy (*Fructus Aurantii immaturus*). Należy stosować suszone, niedojrzałe owoce drzewa pomarańczy (*Citrus Aurantium* subsp. *amara*), wolne od pleśni, stęchlizny i szkodników, o następujących cechach:

- a) kształt — prawie kulisty, owoc bardzo twardy,
- b) wielkość — od 0,5 do 2,0 cm,
- c) barwa — ciemnoszara, zielonkawa lub brunatnoszara,
- d) zapach — swoisty, po roztarciu charakterystyczny dla pomarańczy,
- e) smak — swoisty, intensywnie gorzki.

Owoce powinny ponadto odpowiadać dodatkowym wymaganiom podanym w kontrakcie.

3.1.7.3. Orzechy włoskie zielone. Należy stosować niecałkowicie dojrzałe owoce orzecha włoskiego (*Juglans regia*), zdrowe, wolne od pleśni, zebrane w okresie, kiedy są miękkie i dają się łatwo krajać nożem. Po przekrojeniu orzecha nie powinno być wewnątrz płynu, lecz zagęszczona galaretowata masa.

3.1.7.4. Skórki pomarańczy (*Exocarpium Aurantii* syn. *Cortex Aurantii fructus*). Należy stosować suszone skórki dojrzałych gorzkich pomarańczy, owoców drzewa *Citrus Aurantium* subsp. *amara* wolne od pleśni, stęchlizny i szkodników.

Skórki suszone powinny odpowiadać następującym wymaganiom:

- a) barwa powierzchni zewnętrznej (*flavedo*) — od żółtopomarańczowej do żółtobrunatnej,
- b) barwa powierzchni wewnętrznej (*albedo*) — jasnokremowa,
- c) zapach — swoisty, intensywny,
- d) smak — gorzki, swoisty,

e) zawartość olejków eterycznych — nie mniej niż 2,5 cm³/100 g,

f) wilgotność — nie więcej niż 11%.

Skórki powinny ponadto odpowiadać dodatkowym wymaganiom podanym w kontrakcie.

3.1.7.5. Szyszki chmielu powinny odpowiadać wymaganiom podanym w BN-71/9123-04 dla I klasy jakości.

3.1.7.6. Śliwki suszone powinny odpowiadać wymaganiom podanym w PN-64/A-77604.

3.1.8. Przyprawy korzenne powinny odpowiadać następującym wymaganiom: cynamon wg BN-67/8132-09, goździki wg BN-64/8132-02, wanilia naturalna w laskach wg BN-64/8132-04.

3.1.9. Olejki eteryczne. Do produkcji wódek gatunkowych półsłodkich należy stosować następujące olejki eteryczne: anyżowy (*Oleum Anisi*), jałowcowy (*Oleum Juniperi*), kminkowy (*Oleum Carvi*) i mięty pieprzowej (*Oleum Menthae piperite*). Olejki powinny odpowiadać wymaganiom BN-73/8172-01 i odznaczać się następującymi własnościami:

a) przy wysalaniu nasyconym roztworem soli kuchennej w stosunku 1 cm³ olejku na 4 cm³ nasyconego roztworu soli powinno wydzielić się co najmniej 85% obj. olejku,

b) intensywność zapachu i smaku olejku powinna być taka, aby roztwór olejku w wodce czystej 40% w stosunku 1:4000, tj. 250 g olejku na 1000 dm³ wódki miał czysty, wyraźny i charakterystyczny zapach i smak. Roztwór ten powinien być klarowny.

3.1.10. Domieszki aromatyczno-smakowe

3.1.10.1. Wina gronowe. Należy stosować wina gronowe odpowiadające wymaganiom PN-69/A-79122.

3.1.10.2. Kwasy organiczne. Dopuszcza się stosowanie kwasów spożywczych: cytrynowego i mlekowego o następujących cechach:

- a) kwas cytrynowy spożywczy wg PN-66/A-79734,
- b) kwas mlekowy spożywczy wg PN-76/A-86060.

3.1.10.3. Cukier.* Należy stosować cukier odpowiadający wymaganiom podanym w PN-76/A-79530.

3.1.10.4. Cukier palony (karmel) należy sporządzać z cukru białego wg 3.1.10.3. Użycie syropu ziemniaczanego do sporządzania karmelu jest niedopuszczalne.

3.2. Wymagania ogólne dotyczące wódek gatunkowych półsłodkich — wg PN-76/A-79530 oraz wg Zarządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 4 czerwca 1971 r., z tym że:

— zawartość alkoholu metylowego w przeliczeniu na spirytus 100% — nie więcej niż 0,25 g/100 cm³,

— zawartość fuzli w przeliczeniu na alkohol amylowy — nie więcej niż 1,5 g/dm³ spirytusu 100%, z wyjątkiem wódek podanych w 3.3, w których dopuszczalna zawartość fuzli jest mniejsza,

— zawartość metali szkodliwych dla zdrowia, mg na 1 dm³ wyrobu, nie więcej niż:

- arsenu — 0,2,
- ołowiu — 0,4,
- miedzi — 3,5,
- cynku — 5,
- cyny — 50,
- żelaza — 25,

— dopuszczalna zawartość osadu po odwirowaniu w wódkach półsłodkich owocowych — nie więcej niż 0,35 dm³/dm³,

— cechy dyskwalifikujące poszczególne butelki z wyrobem — butelki z uszkodzonym zamknięciem lub zabezpieczeniem, z obcymi ciałami, z obwódkami i plamami na powierzchni wewnętrznej, z etykietami nieprawidłowo naklejonymi, podlegają zwrotowi do producenta.

3.3. Wymagania organoleptyczne i fizykochemiczne dotyczące wódek gatunkowych półsłodkich

3.3.1. Cherry na winiaku — Cherry Vodka blended with Brandy — wg tabl. 1.

Tablica 1

Lp.	Cechy	Wymagania
1	Rodzaj wyrobu	wódka owocowo-winiakowa, w skład której wchodzi jako surowce podstawowe: spirytus rektyfikowany zwykły, morsy wiśniowy i jagodowy, nalew wiśniowy, destylat winny, cukier, woda
2	Klarowność i barwa	płyn klarowny barwy ciemnoczerwonej
3	Zapach i smak	wiśniowo-winiakowy
4	Moc w temperaturze 20 °C, % obj.	38,0 ± 0,5
5	Ekstrakt ogólny, g/dm ³	135 ± 12
6	Zawartość fuzli w przeliczeniu na alkohol amyloowy, g/dm ³ spirytusu 100%, nie więcej niż	0,5
7	Zawartość cyjanowodoru, mg/dm ³ spirytusu 100%, nie więcej niż	3

3.3.2. Cherry Vermouth — wg tabl. 2.

Tablica 2

Lp.	Cechy	Wymagania
1	Rodzaj wyrobu	wódka owocowo-ziolowa, w skład której wchodzi jako surowce podstawowe: spirytus rektyfikowany wyborowy, mors i nalew wiśniowy, destylat winny, wino gronowe zielone, inne nalewy owocowe, cukier, woda
2	Klarowność i barwa	płyn klarowny barwy wiśniowobrazowej

cd. tabl. 2

Lp.	Cechy	Wymagania
3	Zapach i smak	wiśniowy, lekko zielony
4	Moc w temperaturze 20 °C, % obj.	40,0 ± 0,5
5	Ekstrakt ogólny, g/dm ³	135 ± 12
6	Zawartość cyjanowodoru, mg/dm ³ spirytusu 100%, nie więcej niż	3

3.3.3. Czarna porzeczka półsłodka — Black Currant Flavoured Vodka — wg tabl. 3.

Tablica 3

Lp.	Cechy	Wymagania
1	Rodzaj wyrobu	wódka owocowa, w skład której wchodzi jako surowce podstawowe: spirytus rektyfikowany zwykły, mors i nalew z czarnej porzeczki, morsy: jabłkowy i jeżynowy, cukier, woda
2	Klarowność i barwa	płyn klarowny barwy brązowoczerwonej
3	Zapach i smak	owocowy, swoisty dla czarnej porzeczki
4	Moc w temperaturze 20 °C, % obj.	30,0 ± 0,5
5	Ekstrakt ogólny, g/dm ³	220 ± 12

3.3.4. Delmonico — Special Vodka Appetizer — wg tabl. 4.

Tablica 4

Lp.	Cechy	Wymagania
1	Rodzaj wyrobu	wódka owocowo-ziolowa, w skład której wchodzi jako surowce podstawowe: spirytus rektyfikowany wyborowy, morsy i nalewy owocowe, wino gronowe zielone, cukier, woda
2	Klarowność i barwa	płyn klarowny barwy czerwobrazowej
3	Zapach	owocowy z wyczuwalnością ziół
4	Smak	owocowy, z wyczuwalnością ziół
5	Moc w temperaturze 20 °C, % obj.	30,0 ± 0,5
6	Ekstrakt ogólny, g/dm ³	135 ± 12
7	Zawartość cyjanowodoru mg/dm ³ spirytusu 100%, nie więcej niż	3

3.3.5. Gdańska żołądkowa — Special Herbs Vodka — wg tabl. 5.

Tablica 5

Lp.	Cechy	Wymagania
1	Rodzaj wyrobu	wódka korzenno-ziółowa, w skład której wchodzi jako surowce podstawowe: spirytus rektyfikowany zwykły, mors jagodowy, nalewy owocowe i korzennoziółowe, cukier, woda
2	Klarowność i barwa	płyn klarowny barwy brązowej
3	Zapach	korzenno-ziółowy
4	Smak	gorzkawy, korzenno-ziółowy
5	Moc w temperaturze 20 °C, % obj.	45,0 ± 0,5
6	Ekstrakt ogólny, g/dm ³	135 ± 12

3.3.6. Miętówka — Peppermint Flavoured Vodka — wg tabl. 6.

Tablica 6

Lp.	Cechy	Wymagania
1	Rodzaj wyrobu	wódka zielona, w skład której wchodzi jako surowce podstawowe: spirytus rektyfikowany zwykły, olejek miętowy, cukier, woda
2	Klarowność i barwa	płyn klarowny bezbarwny lub z odcieniem żółtawym
3	Zapach i smak	miętowy
4	Moc w temperaturze 20 °C, % obj.	40,0 ± 0,5
5	Ekstrakt ogólny, g/dm ³	125 ± 12

3.3.7. Poznańska gorzka — Poznań Bitter — wg tabl. 7.

Tablica 7

Lp.	Cechy	Wymagania
1	Rodzaj wyrobu	wódka korzenno-ziółowa, w skład której wchodzi jako surowce podstawowe: spirytus rektyfikowany zwykły, nalewy korzenno-ziółowe, naturalne olejki eteryczne, morsy owocowe, cukier, woda
2	Klarowność i barwa	płyn klarowny barwy brązowej
3	Zapach	korzenno-ziółowy
4	Smak	korzenno-ziółowy, gorzkawy
5	Moc w temperaturze 20 °C, % obj.	45,0 ± 0,5
6	Ekstrakt ogólny, g/dm ³	175 ± 12

3.3.8. Wiśniówka — Cherry Cordial — wg tabl. 8.

Tablica 8

Lp.	Cechy	Wymagania
1	Rodzaj wyrobu	wódka owocowa, w skład której wchodzi jako surowce podstawowe: spirytus rektyfikowany wyborowy, mors i nalew wiśniowy, mors jagodowy, nalewy korzenne, cukier, woda
2	Klarowność i barwa	płyn klarowny barwy wiśniowej
3	Zapach i smak	wiśniowy
4	Moc w temperaturze 20 °C, % obj.	40,0 ± 0,5
5	Ekstrakt ogólny, g/dm ³	210 ± 12
6	Zawartość cyjanowodoru, mg/dm ³ spirytusu 100%, nie więcej niż	3

3.3.9. Wódka żółdkowa gorzka — Special Herbs Vodka Bitter — wg tabl. 9.

Tablica 9

Lp.	Cechy	Wymagania
1	Rodzaj wyrobu	wódka korzenna, w skład której wchodzi jako surowce podstawowe: spirytus rektyfikowany zwykły, nalewy na niedojrzały owoc pomarańczy i goździki, cukier, woda
2	Klarowność i barwa	płyn klarowny barwy ciemnobrązowej
3	Zapach	słabo korzenny
4	Smak	gorzkawo-korzenny
5	Moc w temperaturze 20 °C, % obj.	40,0 ± 0,5
6	Ekstrakt ogólny, g/dm ³	135 ± 12

3.4. Napełnienie. Rzeczywista ilość płynu w butelkach w temperaturze 20 °C — wg PN-76/A-79550.

4. PAKOWANIE, PRZECHOWYWANIE I TRANSPORT

Pakowanie, przechowywanie i transport — wg BN-75/8140-01.

5. BADANIA

5.1. Program badań

5.1.1. Badania pełne obejmują:

- sprawdzanie wyglądu zewnętrznego i stanu opakowań,
- sprawdzanie klarowności i barwy,
- sprawdzanie zapachu i smaku,

- d) sprawdzanie napelnienia,
- e) sprawdzanie ilości osadu,
- f) oznaczanie mocy,
- g) oznaczanie zawartości ekstraktu,
- h) oznaczanie zawartości fuzli,
- i) oznaczanie zawartości cyjanowodoru,
- j) oznaczanie zawartości alkoholu metylowego,
- k) oznaczanie zawartości arsenu, ołowiu, miedzi, cynku, cyny i żelaza.

Badania pełne każdego wyrobu producent powinien przeprowadzać co najmniej raz w roku, a ponadto w przypadku zmiany receptury, surowców, aparatury lub procesu technologicznego.

5.1.2. Badania niepełne obejmują badania wg 5.1.1 a), b), c), d), f) oraz g). Badania niepełne każdego wyrobu powinny być wykonywane przez producenta na bieżąco w toku produkcji.

Numer normy na opakowaniu wyrobu traktowany jest jako atest wystawiony przez producenta na pozostałe cechy nie objęte badaniami niepełnymi.

5.2. Pobieranie próbek — wg PN-73/A-79529.

5.3. Opis badań

5.3.1. Badania wg 5.1.1. a) ÷ j) należy wykonywać zgodnie z PN-73/A-79529.

5.3.2. Oznaczanie zawartości metali szkodliwych dla zdrowia należy wykonywać:

- a) arsenu — wg PN-59/A-04010,
- b) ołowiu — wg PN-59/A-04011,
- c) miedzi — wg PN-59/A-04012,
- d) cynku — wg PN-59/A-04013,
- e) cyny — wg Roczników PZH: 1955, t, VI nr 3 str. 243,
- f) żelaza — wg PN-59/A-04015.

5.4. Interpretacja wyników badań. Wartości liczbowe występujące w normie należy interpretować wg PN-70/N-02120 p. 3.3.2 (Metoda Z).

5.5. Ocena partii. Partię należy uznać za zgodną z wymaganiami normy, jeżeli wyniki badań pełnych lub niepełnych spełniają wymagania podane w rozdz. 3 i 4.

6. POSTANOWIENIA PRZEJŚCIOWE

Dopuszcza się stosowanie etykiet z symbolem BN-72/8142-03 do czasu zużycia zapasu tych etykiet.

K O N I E C

INFORMACJE DODATKOWE

1. Instytucja opracowująca normę — Przedsiębiorstwo Przemysłu Spirytusowego POLMOS, Warszawa.

2. Istotne zmiany w stosunku do BN-72/8142-08

- a) wyeliminowano wyroby wycofane z produkcji,
- b) uaktualniono wymagania dotyczące surowców stosowanych przy produkcji wódek półslodkich,
- c) ujednoczono dopuszczalne odchylenia od ekstraktu nominalnego,
- d) wyeliminowano wódki gatunkowe o ekstrakcie 51 ÷ 120 g/dm³, umieszczając je w grupie wódek gatunkowych półwytrawnych, zgodnie z kryteriami podanymi w PN-74/A-79021.

3. Normy i dokumenty związane

- PN-59/A-04010 Artykuły żywnościowe. Oznaczanie zawartości arsenu
- PN-59/A-04011 Artykuły żywnościowe. Oznaczanie zawartości ołowiu
- PN-59/A-04012 Artykuły żywnościowe. Oznaczanie zawartości miedzi
- PN-59/A-04013 Artykuły żywnościowe. Oznaczanie zawartości cynku
- PN-59/A-04015 Artykuły żywnościowe. Oznaczanie zawartości żelaza
- PN-64/A-77604 Produkty owocowe. Owoce suszone
- PN-75/A-77605 Przetwory owocowe. Owoce leśne suszone
- PN-74/A-79021 Wyroby spirytusowe, produkty i półprodukty. Nazwy i określenia
- PN-69/A-79122 Wino gronowe
- PN-74/A-79522 Spirytus rektyfikowany
- PN-73/A-79529 Wódki gatunkowe. Pobieranie próbek i metody badań

- PN-76/A-79530 Wódki gatunkowe. Wspólne wymagania i badania
  - PN-66/A-79734 Kwas cytrynowy spożywczy
  - PN-76/A-86060 Kwas mlekowy spożywczy
  - PN-70/N-02120 Zasady zaokrąglania i zapisywania liczb
  - PN-74/R-65653 Rośliny oleiste. Ziarno gorczycy
  - PN-72/R-75024 Owoce świeże. Jabłka
  - PN-73/R-75026 Owoce świeże. Śliwki
  - PN-72/R-75027 Owoce świeże. Czerśnie
  - PN-72/R-75028 Owoce świeże. Wiśnie
  - PN-73/R-75050 Owoce świeże. Borówka czernica
  - BN-64/8132-02 Przyprawy. Goździki
  - BN-64/8132-04 Przyprawy. Wanilia naturalna w laskach
  - BN-67/8132-09 Przyprawy i używki. Cynamon
  - BN-75/8140-01 Wyroby przemysłu spirytusowego. Pakowanie, przechowywanie i transport
  - BN-73/8172-01 Olejki eteryczne gotowe
  - BN-71/9123-04 Chmiel piwowarski
  - BN-72/9136-05 Owoce. Maliny ogrodowe
  - BN-72/9136-10 Owoce świeże. Porzeczki
  - BN-73/9231-07 Owoce świeże. Jarzębina
  - BN-73/9231-14 Owoce świeże. Jeżyna
  - BN-73/9231-15 Owoce świeże. Maliny leśne
- Roczniki Państwowego Zakładu Higieny 1955 t. VI nr 3
Zarządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 4 czerwca 1971 r. w sprawie wykazu dozwolonych substancji dodatkowych i zanieczyszczeń technicznych w środkach spożywczych i używkach oraz na ich powierzchni (Dz. U. MPSiSk. nr 14 z dnia 26.VII.1971 r.)

4. Autorzy projektu normy — mgr inż. M. Kulczak i mgr inż. G. Goś — Przedsiębiorstwo Przemysłu Spirytusowego POLMOS, Warszawa.

BN-77/8142-08

Na str. 1, p. 1.2.1, w 13 wierszu od dołu jest: destylatorów, powinno być: destylatów
Na str. 2, p. 3.1.6.8 d) jest: wilgotność — nie więcej niż 15%, powinno być: — 16%
a w p. 3.1.6.9, w 9 wierszu od góry jest: *Herba Cinci* ..., powinno być: *Herba Cnici* ...,
a w 10 wierszu jest: ... *Benodicti*, powinno być: ... *Benedicti*
Na str. 3, p. 3.1.6.19, w 21 wierszu od dołu jest: *Infloroscentia* ..., powinno być:
Inflorescentia ...
Na str. 4, p. 3.1.7.1, w 14 wierszu od góry jest: *Sorbus aucaparia*, powinno być:
Sorbus aucuparia
a w p. 3.1.9, w 18 wierszu od góry jest: *Cleum Carvi*, powinno być: *Oleum Carvi*